

Chefsmanus till utbildnings/diskussionsmaterial

Kränkande Särbehandling & Diskriminering

Innan mötet, uppmuntra gärna alla i din grupp till att läsa igenom riktlinjen och instruktionen. Om det underlättar, skriv ut dokumenten och lägg på lämpligt ställe (gemensam arbetsplats, fikarum eller annat).

Det finns totalt fyra fall att jobba med. Ni kan göra allt ifrån ett fall till alla fyra vid ett tillfälle, eller dela upp fallen och diskussionerna på flera tillfällen. Varje fall tar ca. 10 minuter att sätta sig in i och diskutera.

Bild 2, Agenda (1 min)

Hälsa välkommen till APT och förklara att ni idag ska prata om kränkande särbehandling. Det finns en riktlinje och en instruktion gällande kränkande särbehandling inom Region Västmanland, men då Vårdetikrådet sett att den inte är tillräckligt känd och förankrad kommer ni nu med hjälp av fyra fall gå igenom och diskutera olika scenarion som kan inträffa i vardagen.

Förklara hur många fall ni kommer att titta på idag och hur lång tid det kommer att ta.

Säg till gruppen att det viktigaste i den här övningen är det samtal som uppstår, alla är välkomna att dela med sig av tankar, erfarenheter och förslag. Man ska inte vara rädd att bidra till diskussionen.

Försök att skapa en tillåtande atmosfär där alla kan komma till tals. Om inte alla redan känner varandra är det av stort värde att presentera sig för varandra. Det är viktigt att alla känner sig inkluderade och respekterade. Avbryt inte varandra. Respektera varandras åsikter, men be gärna om ytterligare förklaring till varför man har de tankar som man ger uttryck för. Strider någons personliga åsikter mot arbetsplatsens värdegrunder är detta ett utmärkt tillfälle att i lugn och ro diskutera igenom hur detta kan påverka arbetet med patienter i utsatta situationer. Glöm inte att vi alla bär på fördomar oavsett om vi medger det eller ej. Meningen är inte att tillrättvisa någon eller att skapa en mall för hur alla ska arbeta. Syftet är istället att stärka personalen i att upprätthålla en demokratisk och inkluderande värdegrund och en god arbetsmiljö, även i situationer med patienter och anhöriga som vi inte kan styra. När det gäller bemötande och möten i stort finns det många sätt som fungerar.

Det som sägs stannar oss emellan: Vi vet alla vad tystnadsplikt innebär och även om det inte direkt föreskrivs i det här sammanhanget är det avgörande att det som sägs i rummet stannar i rummet. Det ger en känsla av trygghet och gemenskap.

Bild 3, Riktlinje och instruktion diskriminering (1 min)

Berätta för gruppen att denna har tagits fram av Vårdetikrådet och infördes i juni 2022. Dokumenten ligger i ledningssystemet Centuri, dokument nr. 55456. Du som chef bör ha kännedom om innehållet i båda dokumenten innan mötet. Om det behövs, skriv ut dokumenten så att det blir enklare att läsa för alla på avdelningen.

Bild 4, Viktigt att ha med sig i vardagen

Tydliggör vikten av att hålla ihop som grupp, att inte kritisera varandras beslut, behandlingar eller handlingar inför patienter eller anhöriga.

Bild 5–10, Fall mamman på akuten (10 min)

Gå igenom bildspelet tillhörande fallet 'mamman på akuten'.

Diskutera sedan frågorna till fallet. Uppmuntra alla i gruppen att bidra till diskussionen. Om det går segt att få i gång gruppen, ställ frågor direkt till olika medarbetare.

Bild 10–11, Fall mamman på akuten – vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 12, Fall mamman på akuten – viktigt att ha med sig

Här ges förslag på olika sätt att bemöta mamman. Gå igenom de olika alternativen med gruppen. Fråga om det är något som har något annat förslag eller en bra formulering på hur man kan bemöta. Fråga gruppen om det finns någon reaktion som INTE är lämplig.

Bild 13–15, Fall den ilska patienten (10 min)

Gå igenom bildspelet tillhörande fall 2. Diskutera sedan frågorna till fallet. Uppmuntra alla i gruppen att bidra till diskussionen. Om det går segt att få i gång gruppen, ställ frågor direkt till olika medarbetare.

Här finns två möjligheter till diskussion, en innan det blir tydligt att patienten är dement, och en efteråt. Den första diskussionen kan med fördel hållas kort, lägg hellre mer tid på diskussionen efter fortsättningen.

Bild 16, Fall den ilska patienten – vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 17, Fall den ilska patienten - viktigt att ha med sig

Här ges förslag på olika sätt att bemöta patienten. Gå igenom de olika alternativen med gruppen. Fråga om det är något som har något annat förslag eller en bra formulering på hur man kan bemöta. Fråga gruppen om det finns någon reaktion som INTE är lämplig.

Bild 18–19, Fall den ilska patienten – fortsättning

Här tillkommer information som sätter fallet i ett annat ljus. Läs igenom informationen med gruppen och fortsätt diskussionen med hjälp av frågorna på sid. 19.

Bild 20, Fall den ilska patienten – vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 21, Fall den ilska patienten - viktigt att ha med sig

Här ges förslag på olika sätt att bemöta patienten. Gå igenom de olika alternativen med gruppen. Fråga om det är något som har något annat förslag eller en bra formulering på hur man kan bemöta. Fråga gruppen om det finns någon reaktion som INTE är lämplig.

Bild 22–24, Fall den skojfriske boendestödjaren

Gå igenom bildspelet tillhörande fall 1. Diskutera sedan frågorna till fallet. Uppmuntra alla i gruppen att bidra till diskussionen. Om det går segt att få i gång gruppen, ställ frågor direkt till olika medarbetare.

Bild 25, Fall den skojfriske boendestödjaren – vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 26, Fall den skojfriske boendestödjaren – viktigt att ha med sig

Här ges förslag på olika sätt att bemöta personen eller gruppen. Gå igenom de olika alternativen med gruppen. Fråga om det är något som har något annat förslag eller en bra formulering på hur man kan bemöta. Fråga gruppen om det finns någon reaktion som INTE är lämplig.

Bild 27–29, Fall den missförstådda damen

Gå igenom bildspelet tillhörande fallet. Diskutera sedan frågorna till fallet. Uppmuntra alla i gruppen att bidra till diskussionen. Om det går segt att få i gång gruppen, ställ frågor direkt till olika medarbetare.

Här finns två olika fall, ett där patienten har nedsatt hörsel förmåga och en med rasistisk framtoning. Ta ett fall i taget.

Bild 30, Fall den missförstådda damen – vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 31, Fall den missförstådda damen - viktigt att ha med sig

Här ges förslag på olika sätt att bemöta patienten. Gå igenom de olika alternativen med gruppen. Fråga om det är något som har något annat förslag eller en bra formulering på hur man kan bemöta. Fråga gruppen om det finns någon reaktion som INTE är lämplig.

Bild 32–33, Fall den missförstådda damen del 2

Här är en alternativ reaktion från patienten med en rasistisk framtoning. Läs igenom fallet tillsammans med gruppen och diskutera med hjälp av frågorna på sid 33.

Bild 34, Fall den missförstådda damen del 2 – vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 35, Fall den missförstådda damen del 2 - viktigt att ha med sig

Här ges förslag på olika sätt att bemöta patienten. Gå igenom de olika alternativen med gruppen. Fråga om det är något som har något annat förslag eller en bra formulering på hur man kan bemöta. Fråga gruppen om det finns någon reaktion som INTE är lämplig.

Bild 36-39, Fall kaos på barnavdelningen

Gå igenom bildspelet tillhörande fallet. Diskutera sedan frågorna till fallet. Uppmuntra alla i gruppen att bidra till diskussionen. Om det går segt att få i gång gruppen, ställ frågor direkt till olika medarbetare.

Bild 40, Vad säger riktlinjen

Här kan ni läsa de avsnitt i riktlinjen som är kopplade till fallet.

Bild 41, Avslut

Tacka gruppen för bra diskussioner och önska lycka till i vardagen. Återkoppla till din HR-konsult hur diskussionerna upplevdes och om PP var hjälpsam, eller om ni har förbättringsförslag.